

V roku 2020 vyššia minimálna mzda

Dňa 2. 10. 2019 vláda SR schválila pre budúci rok hodinovú minimálnu mzdu vo výške 3,333 eur, minimálna mzda teda od 1. 1. 2020 vzrastie zo súčasnej úrovne 520 eur na 580 eur.

Zástupcovia zamestnancov a zamestnávateľov sa na výške minimálneho zárobku ani tento rok nedohodli. Pri určovaní sumy minimálnej mzdy bolo podľa vyjadrení ministerstva rozhodujúce, aby bola zabezpečená zamestnancovi a jeho rodine dôstojná životná úroveň. Oproti tomuto roku by tak podľa návrhu nariadenia vlády mala minimálna mzda vzrásť o 11,54 %, čo predstavuje zvýšenie o 60 eur mesačne. Odborári naďalej trvali na razantnejšom raste minimálnej mzdy na 607,80 eura. Zamestnávatelia boli naďalej zásadne proti navrhovanej výške ministerstvom a presadzovali zvýšenie na 552,20 eura, výhrady malo aj Združenie miest a obcí Slovenska.

Centrum lepšej regulácie vypočítalo, že rast minimálnej mzdy na 580 eur ročne zvýši ročné náklady živnostníkom a malým a stredným podnikom o 101,75 milióna eur. Zvýšenie minimálnej mzdy sa dotkne

takmer 28 000 živnostníkov a viac ako 27 000 firiem. Spolu vzrastie mzda takmer 165 000 zamestnancom, z toho 62 317 v súčasnosti poberá minimálnu mzdu vo výške 520 eur mesačne a ostatní majú mesačný príjem v rozpätí od 520 eur do 580 eur. Rast minimálnej mzdy prinesie živnostníkom a malým podnikateľom zvýšenie nákladov na hrubé mzdy o 75,5 milióna eur a na odvody do poisťovních fondov hradené zamestnávateľom o ďalších 26 miliónov eur.

Odvody poisťovniam a dane štátu pritom pohltnú väčšiu časť z týchto peňazí. Centrum porovnávalo štruktúru zvýšených nákladov na jedného zamestnanca pri zvýšení minimálnej mzdy na 580 eur. Z celkovej sumy zloženej zo zvýšenia mzdy o 60 eur a odvodov zamestnávateľa vo výške 21,12 eura dostane zamestnanec 40,4 eura, pričom príspevok pre štát a poisťovne bude 40,72 eura.

Minimálna mzda vo výške 580 eur platí pre zamestnancov pracujúcich na plný pracovný úväzok, ktorí sú odmeňovaní mesačnou mzdou. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov patrí zamestnancovi odmeňovanému mesačnou mzdou, ktorý má dohodnutý kratší týždenný pracovný čas, alebo zamestnancovi ktorý neodpracoval v mesiaci všetky pracovné dni, minimálna mzda vyjadrená v eurách za mesiac v sume zodpovedajúcej odpracovanému času.

V súlade s § 2 ods. 4 zákona o minimálnej mzde patrí zamestnancovi minimálna hodinová mzda vo výške 3,333 eur, ak jeho ustanovený týždenný pracovný čas je 40 hodín. Ak je ustanovený týždenný pracovný čas nižší ako 40 hodín (napr. pri viacmennej prevádzke) suma minimálnej mzdy v eurách za hodinu sa úmerne zvýši. Upravená suma minimálnej mzdy

(pokračovanie na str. 4)

V čísle:

- ✓ Úrad komory informuje (str. 2)
- ✓ Minimálna mzda bude rásť rýchlejšie (str. 2)
- ✓ Gastra & Kulinária 2019 (str. 6)

Nespokojní živnostníci

Sociálna poisťovňa sa často stretáva s prípadmi nespokojných živnostníkov, ktorí sú sklamaní, ak v nepriaznivej životnej situácii zistia, že nemajú nárok na niektoré druhy dávok sociálneho poistenia, napríklad na dávku v nezamestnanosti či úrazové dávky. Je to preto, lebo sú zo zákona povinné poistení len na dôchodkové a nemocenské poistenie. Na rozdiel od zamestnávateľov a zamestnancov živnostníci a ostatné samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) neplatia poisťné do fondu poistenia v nezamestnanosti, fondu úrazového poistenia či do fondu garančného poistenia. Aby boli krytí aj pre takéto nepriaznivé situácie, bolo by vhodné sa poistiť buď na niektorý z balíkov dobrovoľného poistenia v pobočke Sociálnej poisťovne, alebo v komerčných poisťovniach.

Tým, že živnostníci platia poisťné len na svoje dôchodkové a nemocenské poistenie a rezervný fond solidarity a zároveň väčšina z nich ho platí len z minimálnych odvodov, aj nemocenské či dôchodkové dávky sú potom nízke. Ak živnostníci a ostatné SZČO splnia aj ďalšie zákonom stanovené podmienky na jednotlivé druhy dávok, najmä dostatočné obdobie poistenia, počas ktorého platili včas a v správnej výške, môžu v Sociálnej poisťovni požiadať o tieto druhy dávky.

Z dôchodkového poistenia ide o starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok, vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok, sirotský dôchodok a vyrovnávací príplatok. Z nemocenského poistenia ide o nemocenské, ošetrovné a materské. Priemerný počet SZČO, ktoré odvieli poisťné v období január až august 2019 predstavoval približne 190 000, pričom viac ako 152 000 z nich platilo poisťné len zo sumy rovnakej alebo nižšej ako je minimálny vymeriavací základ. Ten aktuálne predstavuje výšku 477 EUR mesačne, pričom minimálne poisťné je pre SZČO stanovené na 158,11 EUR.

Viktor Kubal

Úrad komory informuje

Stretnutie s predsedom vlády SR k opatreniam na podporu podnikania

Slovenská živnostenská komora sa v októbri zúčastnila v poradí druhého spoločného stretnutia zamestnávateľov s predstaviteľmi vlády SR. Stretnutie viedol predseda vlády SR, ktorý zdôraznil, že prioritou ostáva prijať opatrenia pre zníženie dopadov spomalenia ekonomiky na zamestnávateľov. Vláda prerokovala návrh na odpodanie príplatkov za nočnú prácu, sobotu, nedeľu a sviatky od minimálnej mzdy. Zamestnávatelia žiadajú, aby boli tieto príplatky viazané na priemernú mzdu, ktorej nárast nie je taký skokový. K zhode zatiaľ nedošlo, vláda predložila aj ďalšie alternatívne riešenia, o. i. ponechanie výpočtu príplatkov zo súčasnej minimálnej mzdy vo výške 520 EUR.

Diskusia prebehla aj k návrhu rozšírenia povinnosti poskytovania rekreačných poukazoch pre firmy do 49 zamestnancov. Doterajšie skúsenosti zamestnávateľov sú také, že iba časť ich zamestnancov ich využíva. Navrhujú, aby boli poukazy pre firmy dobrovoľné a aby časť nákladov na ne mohla byť hrazená aj zo sociálneho fondu.

Problémový ostáva poslanecký návrh, ktorý navrhuje pravidelné

zvyšovanie minimálnej mzdy na úroveň 60 % hrubej priemernej mzdy. Zamestnávatelia podporujú systematické zvyšovanie mzdy, ale poukazujú, že všetky krajiny majú naviazanú minimálnu mzdu na čistú, nie hrubú mzdu. Podľa tohto návrhu by dosiahla minimálna mzda výšku 648,60 EUR v roku 2021 (580 EUR v roku 2020).

Predseda vlády iniciatívne ponúkol, že o týchto záveroch bude informovať jednotlivé poslanecké kluby a poslancov, ktorí návrhy predkladajú a z pohľadu vlády bude tľmočiť stanovisko, aby boli návrhy primerane upravené, s minimálnym nárastom nákladov pre zamestnávateľov.

Stanoviská SŽK k aktuálnym návrhom zákonov, ktoré majú vplyv na živnostníkov

Na programe aktuálnej schôdze NR SR sú viac ako dve desiatky poslaneckých návrhov, ktoré rôznym spôsobom vplyvajú na podnikateľské prostredie, vrátane živnostenského podnikania.

SŽK, ako člen Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR, plne podporuje spoločné stanovisko k minimálnej mzde. V rámci neho presadzujeme naviazanie rastu minimálnej mzdy na existu-

júci valorizačný mechanizmus, ktorý je v zákone o minimálnej mzde. Ten predpokladá, že minimálna mzda by v takom prípade dosiahla úroveň 552,20 € v roku 2020.

Osobitne SŽK vyjadrila stanovisko k návrhu na rozšírenie príspevku na rekreáciu aj pre firmy do 49 zamestnancov, na ktoré sa táto povinnosť doteraz nevzťahovala. Komora tento návrh odmieta, nesúhlasí s ním a požaduje dobrovoľnosť poskytovania tohto príspevku.

Podobne, s nesúhlasným stanoviskom, komora odmieta návrh na rozšírenie dovolenky na päť týždňov pre zamestnancov do 33 rokov. Dôvodom je už dnes vysoký počet štátnych sviatkov a obávame sa tiež, že to môže ešte viac pribrzdiť pomaly rast produktivity práce na Slovensku.

SŽK vníma pozitívne a podporuje návrh novely Obchodného zákonníka, ktorý zavádza povinnosť pre podnikateľov vyplácať si peňažné záväzky z dodania tovaru alebo poskytnutia služby v poradí podľa lehoty splatnosti faktúry. Tento návrh podporujeme najmä preto, že môže pomôcť živnostníkom pri úhrade faktúr a nebudú znevýhodnení oproti spriazneným či iným dodávateľom, ktorých by mohol dlžník uprednostniť.

Byrokracia!

Nedostatkom slovenského podnikateľského prostredia je chýbajúci systematický prístup k byrokrácii, reálne hodnotenie nových regulácií a ich predvídateľnosť, konštatoval inštitút INESS, ktorý pri príležitosti medzinárodného dňa byrokracie vydal aj v roku 2019 tzv. Byrokratický index. Ten na modelovom príklade výrobného mikropodniku so štyrmi zamestnancami mapoval všetky byrokratické povinnosti, ktorým musel počas roka čeliť. K týmto povinnostiam bol priradený časový náklad, ktorého suma tvorila výsledok indexu. V tomto roku pritom dosiahol hodnotu 221 hodín, čo je o 1 hodinu menej ako pred rokom.

Najviac času vezme agenda zamestnávania

INESS pripravuje Byrokratický index už štvrtý rok. Je to vhodný moment zhodnotiť úsilie tejto vlády, ktorá je za podnikateľské prostredie zodpovedná takisto už štvrtý rok. „Drobná zmena (1 hodina) v hodnote Byrokratického indexu dobre vystihuje toto obdobie – prinajlepšom stagnácia,“ poukazuje inštitút. Zároveň dodáva, že sa pripravujú antibyrokratické balíčky, postupuje informatizácia, či pravidlo „1-krát a dost“, ale pre podnikateľa sa život príliš nemení. „Čo na tom, že ubudol papier, keď byrokracia ostala,“ upozorňuje INESS. Z 221 hodín najväčšiu časť odkrojila agenda zamestnávania, ktorá dosiahla hodnotu 84,5 hodiny. Oblasť podnikateľských daní si vyžiadala 46 hodín. V roku 2019 poklesol počet hodín, ktoré podnikateľ musí venovať ochrane osobných údajov, čo však podľa inštitútu nebolo spôsobené zmenou pravidiel, ale tým, že v roku 2018 index zahŕňoval aj vysoké náklady z vrovného zavádzania tohto systému.

Nové úlohy podnikateľov

Naopak, podnikatelia sa museli popasovať s novými úlohami. Najvýznamnejšou udalosťou s 11 hodinami bolo zavedenie e-kasy. Hodiny pribudli aj vďaka novej trojkombinácii povinností – nahlasovanie zamestnancov 2. rizikovej kategórie, povinnej registrácie konečného užívateľa výhod, či novej povinnosti ohlasovať voľné pracovné miesto. Vďaka malému počtu zamestnancov modelová firma unikla niektorým novým povinnostiam, ako sú rekreačné poukazy.

Najlepší výsledok spomedzi krajín

Napriek všetkému dobrou správou je, že Slovensko opätovne potvrdilo najlepší výsledok spomedzi krajín, ktoré boli porovnávané, poukázalo ministerstvo. Zároveň dodalo, že v rámci boja proti byrokrácii pripravilo tri antibyrokratické balíčky, ktoré podnikateľom ušetria každoročne desiatky miliónov eur a hodín strávených na úradoch. Rezort pri ich tvorbe spolupracoval priamo so zamestnávateľmi a vychádzal aj z ich postrehov a pripomienok.

Minimálna mzda bude rásť rýchlejšie

Výška minimálnej mzdy na rok 2020 bola pred pár dňami schválená na úroveň 580 EUR. Jej zvyšovanie je každoročne predmetom kolektívneho vyjednávania medzi zástupcami zamestnávateľov a zamestnancov (pozn. SŽK je reprezentovaná v tomto vyjednaní Asociáciou zamestnávateľských zväzov a združení - AZZZ). Zvyčajne k dohode nedošlo kvôli rôznym predstavám o navýšení, preto určilo jej výšku ministerstvo práce. V roku 2021 môže minimálna mzda dosiahnuť výšku 660 EUR.

Mechanizmus jej nárastu bol schválený poslancami Národnej rady SR. Od budúceho roka vstúpuje do účinnosti novela Zákonníka práce, ktorá, v prípade, že sa sociálni partneri nedohodnú, určuje sumu mesačnej minimálnej mzdy na nasledujúci kalendárny rok vo výške 60 % priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa určuje suma mesačnej minimálnej mzdy.

Inými slovami, výška priemernej mzdy za prvý polrok 2019 je 1101 EUR. Ak ostane v nezmenenej výške (predpokladá sa ďalší nárast do konca roku), tak minimálna mzda v roku 2021 dosiahne 660 EUR.

Podľa analýzy Centra lepšej regulácie pri Ministerstve hospodárstva SR, ktoré hodnotí vplyv le-

gislatívny na podnikateľské prostredie, sa zvýšenie minimálnej mzdy dotýka takmer 28 000 živnostníkov. Zároveň sa predpokladá rast mzdových nákladov a súvisiacich odvodov o približne 100 miliónov EUR v sektore živnostenského, malého a stredného podnikania.

Na sumu minimálnej mzdy je v súčasnosti naviazaných 44 ďalších zákonov a legislatívnych noriem, preto stanovenie jej výšky je značným zásahom do podnikateľského prostredia. Významný dopad má minimálna mzda najmä na výšku príplatkov za prácu v sobotu, v nedeľu a za nočnú prácu. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR hľadá v súčasnosti možnosti ako niektoré príplatky naviazať na iný ukazovateľ ako minimálna mzda, ale zatiaľ nebol prijatý žiadny konkrétny výsledok.

Význam vzdelávania pre živnostníkov v odborných centrách

Slovenská živnostenská komora je právnická osoba, ktorá ovplyvňuje oblasť živnostenského podnikania v Slovenskej republike. Jej úlohou je okrem iného rozvoj a ochrana malého a stredného podnikania, prostredníctvom vzdelávania a odborného dohľadu.

V tejto súvislosti usporiadala SŽK v spolupráci so Slovenským múzeom v dňoch 10. – 11. 10. 2019 odbornú konferenciu „Inovácie vo vzdelávaní – Konceptia živnostenského centra.“

Podujatie sa konalo v Martine v pôvodnej budove Štátneho ústavu pre zveľaďovanie živností a jeho cieľom bolo na pozitívnych príkladoch poukázať na možnosti a význam centier pre perspektívny rast odborného vzdelávania. Účastníkmi konferencie boli najmä členovia SŽK, zástupcovia ŠIOV, profesijných a stavovských organizácií, živnostníkov a združení, stredných odborných škôl a samozamestnávateľov. Všeobecným cieľom bolo poskytnúť informácie o kompetenciách a úlohách centier vo všetkých formách odborného vzdelávania s osobitnou pozornosťou venovanou učňovskému vzdelávaniu. V rámci programu sa prednášajúci venovali oboznámeniu prítomných so skutočným a historickým stavom vzdelávania v jednotlivých oblastiach, možnostiach zlepšenia postupov vzdelávania, ukázkou konkrétnej historickej vzdelávacej inštitúcie.

Podujatie otvoril podpredseda pre vzdelávanie SŽK Jozef Jansenák s témou „Predstavenie a prezentácia inovácií vo vzdelávaní v kontexte živnostenských

centier“. Vyzdvihol systém centier vzdelávania ako významný nástroj na znižovanie nezamestnanosti mladých ľudí a odstránenie nesúladu medzi pripravenosťou absolventov stredných odborných škôl (ďalej len „SOŠ“) vstupujúcich na trh práce a potrebami samozamestnávateľov.

Historické súvislosti prezentoval Dr. René Škandík zo Slovenskej národnej knižnice Martin v príspevku „Organizovanie živnostníkov na Slovensku v medzivojnovom období na príklade Slovenskej remeselníckej a obchodníckej jednoty“.

Dr. Hana Zelinová z partnerskej organizácie – SNM Martin, detailne popísala kurzy Štátneho ústavu pre zveľaďovanie živností v Martine pre rozvoj živnostníctva, ich obsahové zamerania, počty vyučovacích hodín.

Pán Vladimír Mička, predseda SŽK KZ Bratislava na príklade vzdelávania pivovarníkov poukázal na postavenie odborníka v praxi, možnosti remesiel v nadväznosti na zlepšenie predajných zručností, propagácie vlastných výrobkov a poskytovaných služieb, konkurencieschopnosti a profesijné uplatnenie kvalifikovaných odborníkov.

Na realizované zahraničné centrá reagoval zástupca ŠIOV

Pavol Haruštiak – nominant SŽK. Hovoril hlavne o rozsahu praktického vyučovania pre malé a stredné podniky, zjednodušení overenia spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania.

Ing. Robert Schmidt, R. – SŽK KZ Trnava predstavil možnosti ako realizovať inovatívne vzdelávanie v rámci zamestnávateľských centier. Živnostníci kladú dôraz na rozvoj odbornosti a zručnosti počas praktického vyučovania žiakov a na podporu čo najskoršieho zaradenia absolventov do pracovného procesu. Zároveň uprednostňujú spoluprácu so školami s dlhou tradíciou a vysokou kvalitou vzdelávacieho procesu.

Prof. Miroslav Tuma zvýraznil historický fakt, že Štátny ústav pre zveľaďovanie živností bola prvá živnostenská univerzita, čo zdokladoval mnohopočetnou fotodokumentáciou.

Dr. Ľudovít Hallon, zástupca Historického ústavu SAV, dôkladne zdokumentoval význam Štátneho ústavu pre zveľaďovanie živností v Martine pre rozvoj živnostníctva na Slovensku v medzivojnovom období. Pre kvalitnú a odbornú implementáciu systému duálneho vzdelávania je potrebné zvýšiť náročnosť a kvalitu vzdelávania SOŠ a základných škôl v rámci Centier OVP. V rámci programu bola táto činnosť v dvoch významných oblastiach prezentovaná dvomi Centrami OVP.

Činnosť v oblasti strojárstva, bola zaujímavá vo vystúpení Mgr. Špilu, zástupcu riaditeľa SOŠT Čadca v príspevku – Vzdelávanie pre potreby praxe – „Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre strojárstvo a ostatnú kovospracúvaciu výrobu“.

Dr. Zelinová pri podpise kurzovej činnosti

Oblasť stavebníctva a skúsenosti z fungovania centra detailne popísali zástupcovia Spojenej školy z Banskej Bystrice – Kremničky.

Živá a konštruktívna diskusia na záver a záujem prítomných o obdobné aktivity v budúcnosti boli pre nás ako organizátora objektívnou a inšpiratívnou spätnou väzbou. Všetci účastníci ocenili, že išlo o prvé stretnutie aktérov v tejto perspektívnej oblasti vzdelávania v rámci vytváraných zamestnávateľských centier. V závere si účastníci prezreli expozíciu výstavy „Zveľaďujeme“, ktorú zorganizovalo Slovenské národné múzeum v Martine – Múzeum kultúry Čechov na Slovensku.

Zvláštne poďakovanie:

Za sprístupnenie priestorov a možnosť detailnej prehliadky areálu organizátori ďakujú vlastníkom areálu – firme PLH Holding a jej majiteľom.

Podujatie financované z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 0494/2019 na podporu výkonu kompetencií stavovských a profesijných organizácií.

Pohľad na areál Štátneho ústavu pre zveľaďovanie živností

Účastníci seminára – vystúpenie pána Vladimíra Mičku

V roku 2020 vyššia minimálna mzda

(dokončenie zo str. 1)

v eurách za hodinu sa zaokrúhľuje na 4 desatinné miesta. Hodinová mzda v roku 2020 stanovená pre zamestnancov s týždenným pracovným časom 38 a $\frac{3}{4}$ hodiny je vo výške 3,4405 eur. Pre zamestnancov s týždenným pracovným časom najviac vo výške 37 a $\frac{1}{2}$ hodiny je hodinová mzda v roku 2020 v sume 3,5552 eur.

Podľa § 85 ods. 6 Zákonníka

práce pracovný čas zamestnanca, ktorý pracuje s dokázaným chemickým karcinogénom alebo pri pracovných procesoch s rizikom chemickej karcinogenity alebo ktorý vykonáva činnosti vedúce k ožiareniu je najviac 33 a $\frac{1}{2}$ hodiny týždenne. Pre týchto zamestnancov bude v roku 2020 hodinová mzda vo výške 3,9797 eur.

Od roku 2010 do roku 2020 sa zvýšila minimálna mzda

o 272,30 eur. Ide o 88,5 % nárast minimálnej mzdy za posledných desať rokov.

V závislosti od náročnosti vykonávanej práce sa zvyšuje minimálna mzda (tzv. minimálny mzdový nárok) pre zamestnanca pracujúceho na pracovnú zmluvu, pokiaľ u zamestnávateľa nie je odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve. Znamená to napríklad, že zamestnanec

zaradený do 3. stupňa náročnosti práce musí mať najmenej 1,4-násobok minimálnej mzdy stanovenej pre daný rok.

Na základe § 120 ods. 4 Zákonníka práce sa minimálny mzdový nárok pre príslušný stupeň stanoví ako násobok hodinovej minimálnej mzdy pri ustanovenom týždennom pracovnom čase 40 hodín alebo minimálnej mzdy v eurách za mesiac (u zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou) a koeficientom minimálnej mzdy.

10 krajín s najrýchlejšie rastúcimi zárobkami pre živnostníkov

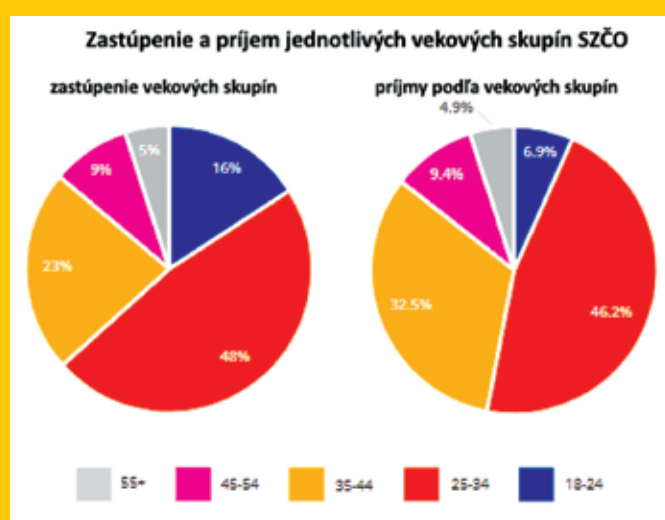
V rastúcom prostredí zdieľanej ekonomiky je pre čoraz viac ľudí dôležitá rovnováha medzi pracovným a súkromným životom. Technológie uľahčili zvýšiť zisky samostatne zárobkovo činným osobám viac, než kedykoľvek predtým. Kde vo svete nájdeme najrýchlejšie rastúce trhy pre prácu na voľnej nohe?

Podľa správy platformy pre digitálne platby Payoneer je poradie 10 najlepších trhov v roku 2019 na základe medziročného rastu príjmov SZČO nasledujúce: 1. Spojené štáty americké – 78 %, 2. Veľká Británia – 59 %, 3. Brazília – 48 %, 4. Pakistan – 47 %, 5. Ukrajina – 36 %, 6. Filipíny – 35 %, 7. India – 29 %, 8. Bangladéš – 27 %, Rusko – 20 % a 10. Srbsko – 19 %.

Podľa Iaina McNicolla, viceprezidenta Payoneer, nárast výnosov za posledný rok je čiastočne spôsobený zlepšeným vnímaním životaschopnosti takéhoto druhu práce. „Stále viac a viac profesionálov opúšťa svoju tradičnú prácu, aby sa zapojili do zdieľanej ekonomiky,“ uviedol McNicoll. „Či už kvôli flexibilnému pracovnému času, alebo absencii šéfa, ktorý sa pozerá cez plece alebo túžbe vybudovať si vlastnú firmu. Pracovníci už necítia potrebu byť zviazaní s kanceláriou.“

Je zaujímavé, že zatiaľ čo v USA zdieľaná ekonomika priťahuje profesionálov všetkých vekových skupín, na iných trhoch má tendenciu skôr osloviť mladšiu generáciu, ktorá je často technicky viac zdatná a zameraná na menej formálne pracovné štruktúry. Napríklad v Pakistane tvorili živnostníci mladší ako 35 rokov 77 % príjmov tejto skupiny, čo bolo vo veľkej miere spôsobené zlepšením technického vzdelávania v posledných rokoch.

Celkovo možno povedať, že podľa údajov agentúry Payoneer, pracovníci vo veku od 35 do 44 rokov sú najčastejšie na voľnej nohe. Táto skupina prispela v minulom roku 32 % do celosvetových zárobkov SZČO, napriek tomu, že celosvetovo predstavovala iba 23 % SZČO. Osoby vo veku 18 až 35 rokov pritom

tvorili najväčšiu skupinu, na úrovni 64 %, ich zárobky však boli relatívne nižšie. Tento rozdiel odráža zvýšenú úroveň skúseností a kontaktov medzi etablovanými odborníkmi, uvádza sa v správe.

Pre mladších pracovníkov, ktorí sa chcú ako nezávislí etablovať na pracovnom trhu, existuje niekoľko techník, ktoré im môžu pomôcť vyniknúť:

- zdôraznite svoje zručnosti, nielen vzdelanie,
- ponúknite referencie od minulých zamestnávateľov,
- využite profesionálnu sieť, napríklad LinkedIn, na predaj svojich služieb.

„Tradiční pracovníci majú tendenciu uvádzať svoje najvyššie vzdelanie ako hlavnú páku pri uchádzaní sa o prácu. Úspešný pracovník zdieľanej ekonomiky musí zmeniť toto myslenie tak, aby premýšľal o svojich schopnostiach ako o hlavných stavebných kameňoch a ich prítlačivosti pre zamestnávateľov,“ tvrdí Carisa Miklusaková, generálna riaditeľka náborovej platformy založenej na rozvoji zručností Tiltr. „Pre pracovníkov v rámci zdieľanej ekonomiky to môže byť veľmi oslobodzujúce. Keď sa na vás pozerajú ako na niekoho, kto dokáže zlúčiť všetkých svojich schopností z predchádzajúcich úloh, vždy budete kvalifikovanejší a získate viac príležitostí, ako ten, kto sa spolieha výhradne na svoj titul.“

Tradícia vzdelávania živnostníkov

(Záver)

X.

Zkúšobný poriadok

pre zkúšky učňovské pri spoločenstve .....

V .....

Spoločenstvo v
 vykonávajú predpisy §§ 1. a 11. lit. g) svojich stanov, uznieslo sa v svojom valnom
 shromáždení zo dňa ..... zaviesť pre živnosť(i)

..... zkúšky učňovské s týmito ustanoveniami:

1. Každý učeň je povinný podľa §§ 1. a 11. lit. g) stanov spoločenstevných podrobiť sa zkúške učňovskej.

2. Miesto, kde zkúšky tieto budú konať, je sídlo spoločenstva vyššie uvedeného.

3. Každý učeň je povinný pred ukončením svojej doby učebnej, ktorá musí trvať najmenej 2 roky a ktorá sa počíta odo dňa prijatia učňa, prihlásiť sa 14 dní vopred u predstavenstva spoločenstva ku zkúške.

4. Predstavenstvo zvolí zo svojho streda zkušobnú komisiu, do ktorej treba pribrať ako prísediaceho tiež zástupcu pomocníkov. Komisia skladá sa z predsedu a zo dvoch až štyroch prísediacich.

5. Zkušobná komisia, dohodnúc sa s učebným majstrom, určí dobu zkúšky a predmet, ktorý učeň má vyhotoviť. Zároveň ustanoví majstra, u ktorého a pod ktorého dozorom učeň je povinný zhotoviť prácu jemu priradenú. Zkušobka delí sa na ústnu (zo znalosti všeobecných i odborných) a na praktickú prácu, do ktorej sa počíta i zhotovenie určitého výrobku, pokiaľ je to pri povahe živnosti prevediteľné.

6. Prenosný výrobok zkušobný učeň nech predloží zkušobnej komisii na preskúmanie, neprenosný výrobok nech je komisiou na mieste obzretý a výsledok protokolárne zapísaný.

7. Pri schôdzke výboru, v ktorej zkušobný predmet bude prezretý komisiou, nech učeň je prítomný, pričom sa mu má dostať patričného poučenia a potom treba ho za pomocníka prehlásiť, jestli pri zkúške riadne obstal.

8. Znamky na výučný list sú: veľmi dobrá, dobrá a dostatočná.

9. Zkúšky učňovské budú sa konať pravidelne ..... (aspoň štyri razy) do roka.

O zkúškach týchto nech je písaná zvláštna zápisnica, ktorá práve tak ako list výučný nech je podpísaná starostom spoločenstva a predsedom zkušobnej komisie.

11. Učeň, ktorý by zkúšku učňovskú nesložil aspoň s dostatočným prospechom, nedostane výučného listu a spoločenstvo urobí návrh živnostenskému úradu I. stolice, aby dotyčnému učňovi na základe § 139. odst. 6. a 7. ž. z. dobu učebnú o 1-6 mesiacov predĺžil.

12. Poriadok tento nech je vyvesený vo všetkých prevádzovniach členov spoločenstva tým cieľom, aby učnia mali stále na zreteli svoju povinnosť.

VZOREC C. O.

*Žiadosť za pripustenie ku
 zkúške pred úradnou komi-
 siou.*

Kolku prísté podľa §. 150. živnostenského zákona.

Komisii zkúšok tovaryšských,
 sriadenej ..... živnostenským
 úradom

V .....

Prosím zdvorile, aby vážená komisia zkušobná
 pripustila ma ku složeniu zkúšky tovaryšskej z re-
 meselnej živnosti
 a zároveň vyrozumela ma o čase, na ktorý kona-
 nie zkúšky tej bude ustanovené.

K tomu cieľu prikladám k žiadosti svojej vy-
 svedčenie výučné a vysvedčenie o návšteve školy
 učňovskej.

V ....., dňa ..... 19 .....

Podpis žiadateľa:

Prílohy:

učeň .....

u p. ....

v .....

Podpis zákon. zástupcu
 (otca alebo poručníka):

Vzorec č. 16.
 Osvedčenie majiteľa dielne.
 (Tlačivo.)

Podľa výnosu min. fin. kolku prísté.

OSVEDČENIE.

Podľa §. 9. odst. 6. poriadku pre zkúšky tovaryšské po-
 tvrďujem pre potrebu zkušobnej komisie, že .....

učeň, pomocník ..... zamest-
 naný u p. v
 samostatne (bez cudzej pomoci) v mojej dielni zhotovil svoj
 tovaryšský kus, záležajúci vo zpracovaní .....

Pomoc bola čiastočne zkušancovi poskytnutá a záležala

v ..... dňa ..... 19 .....

Meno .....

Povolanie .....

Bydlisko .....

VYSVEDČENIE

o výsledku zkúšky tovaryšskej.

....., narodený dňa
 ..... roku 19 ..... v .....

polit. okres .....

vyučiac sa riadne živnosti .....

v dobe od ..... 19 ..... do .....

19 ..... složil dnes pred predpísanou

zkúšobnou komisiou zkúšku tovaryšskú z reme-
 selnej živnosti ..... s prospechom

V ....., dňa ..... 19 .....

*Zkušobná komisia zkúšok
 tovaryšských pri spoločen-
 stve*

V .....

(Razítko.) ..... predseda zkušob. komisie.

Literatúra:

1. Gabzdilová, J.: Školský systém na Slovensku v medzivojnovnej Československej re-
 publiky (1918 - 1938) Vysokoškolské učebné texty - Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Ko-
 šiciach, 2014.

2. Správy Štátneho ústavu pre zvelaďovanie živností 1923 - 1933

3. Dulla, M. - Moravčíková, H.: Architektúra Slovenska v 20. storočí. Bratislava, Slovart
 2002.

4. Urbánec, J. - Kocianová, V. In.: Informácie - StF STU v Bratislave. Ročník 8., číslo 1

5. Boriková, M.: SPEKTRUM STU, č. 8, apríl 2005. Slovenská technická univerzita

6. Gossányi, V.: Štátny ústav pre zvelaďovanie živností In.: Hospodárske noviny
 25.7.2005 str.12

7. Škandík, R.: Slovenská remeselnícka a obchodná jednota vo svetle jej základných
 organizačných dokumentov In.: Dejiny - internetový časopis Inštitútu histórie FF PU Prešov
 č.2/2014 str.92-122

8. Horzinková, E. 2004. Historický vývoj živnostenského práva a jeho regulácie štátom. In.
 Justičná revue, 2004, roč. 56, č. 2, 201-208 s. ISSN 1335-6461

9. Hubenák, L. kol.: Dejiny štátu a práva na území Československa v období kapitalizmu
 1848-1945, Bratislava, 1973, str. 240

10. Burkovská, K.: Prehľad škôl poskytujúcich odborné vzdelanie v Banskej Bystrici od
 druhej polovice 19. storočia do polovice 20. storočia, Bystrický Permon, Ročník III. Číslo 3.
 November 2005

11. Štefánek, A.: Školstvo na Slovensku v prvom desaťročí slobody. str. In.: Zlatá kniha
 Slovenska 1918 - 1928, str. 189 - 194

12. Pílus, V.: Obchodné školstvo na Slovensku In.: Slovenská ročenka 1932 - 1933.
 str. 204-206

13. Philadelfy, E.: Štátny ústav pre zvelaďovanie živností v Martine. In. Hospodársky
 obraz Slovenska. Ministerstvo Hospodárstva, 1942. str. 177-182

14. Krejča, V., Urban, A.: Zkúšky tovaryšské a učňovské na Slovensku a Podkarpatskej
 Rusi. Martin 1926

15. Šimončík, Jozef: Štátny okresný archív v Trnave - Sprievodca po fondoch a zbier-
 kach. Nitra: Nitrianske tlačiarne n. p., 1978, 288 s.

16. Lúchavová Romana: Vplyv Okresného živnostenského spoločenstva v Trnave na roz-
 voj školstva po vzniku prvej ČSR. Via Historiae (2017/3).

17. Lúchavová Romana: Remeselnícki učni a učňovstvo v Trnave od 16. storočia do
 roku 1939.

Rigorózna práca UCM Trnava 2017

Gastra & Kulinária 2019

Veľtrh **Gastra&Kulinária** predstaví na pôde nitrianskeho výstavniska Agrokomplex výrobcov a dodávateľov kvalitných potravín, nápojov, ingrediencií, ale tiež inovácie v technológiách a vybavení pre potravinársky priemysel, gastronomické a ubytovacie zariadenia. Veľtrh je zameraný na trendy modernej gastronómie, potraviny a zdravý životný štýl.

Zákazníci reštaurácií chcú vnímať svoje jedlo všetkými zmyslami. Požadujú pridanú hodnotu – umenie na tanieri. A práve zážitková gastronómia v sebe nesie kuchárske umenie, ktoré sa jedlom pretaví v osobný pôžitok. Návštevníci veľtrhu **Gastra&Kulinária**vidia priamo pri práci vynikajúcich slovenských šéfkuchárov, ktorí

predvedú obdivuhodnú kuchársku show. Na veľtrh zavíta i šéfkuchár a majiteľ jednej z najlepších reštaurácií sveta, Heinz Reitbauer, ktorého reštaurácia má dve hviezdičky od Michelina.

Gastra&Kulinária podporí trend návratu k lokálnym tradíciám a slovenským výrobkom vysokej kvality. Veľtrh sa prednáškami a živou prezentáciou vráti k tradičnejmu spôsobu výroby domáceho chleba a pečiva – kváskovaniu. Spoločnosť BERTO predvedie živú ukážku celého procesu výroby mäsovej pochúťky priamo na výstave. Na svoje si prídu i milovníci sladkých pochúťok. Študenti Hotelovej akadémie L. Wintera v Piešťanoch predvedú kreslenie na čokoládu a zdobenie perníkov modrotlačou. LYRA GROUP predstaví „bean-to-bar“ výrobu čokolád, teda proces výroby od kakaového bôbu až po sa-

motnú tabuľku čokolády. Sladko ladenou súťažou je i „Torta roka“ organizovaná Spolkom cukrárov Slovenska, jej témou sú tento rok „Hrady a zámky Slovenska“.

Cech pekárov, cukrárov a cestovinárov Slovenska ponúkne návštevníkom expozíciu „Pekársky dvor“, v ktorej sa môžu zúčastniť súťaže o „Najlepší pagáč“ a súťaže „Upeč si svoju vianočku“. Slovenskí pekári budú súťažiť v kategórii „Najlepší regionálny výrobok“, „Najlepší kreatívny výrobok“ a „Najlepší free výrobok“. Študenti SOŠ si zasuťažia v téme „Vianočné pečivo pre mamičku“. Návštevníci Pekárskeho dvora budú mať možnosť ochutnať čerstvé pečivo, vypečené produkty a Bratislavské rožky – lahôdku, ktorá sa hrdí ochrannou známkou EÚ Zaručená tradičná špecialita.

Milovníci zdravého jedla sa môžu tešiť na rozhovory s foodbloggermi o zdraví

výžive, prednášku o pozitívnych vplyvoch čokolády na zdravie a venovať sa budeme tiež téme (ne-)plytvania potravinami.

Fakulta biotechnológie a potravinárstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity predstaví moderné postupy výroby, hodnotenia a spracovania potravín a špecifických produktov biotechnológií.

Gastra&Kulinária je tu pre všetkých, ktorí sa zaujímajú o gastronómiu, zdravú výživu a nové kulinárske trendy. Na svoje si prídu kuchári, pekári, cukrári, ale i someliéri, čokolatiéri a všetci fanúšikovia kulinárskeho umenia. Veľtrh **Gastra&Kulinária** sa koná v dňoch 6. – 9. 11. 2019 na výstavnisku Agrokomplex v Nitre.

GASTRA & KULINÁRIA

6. – 9. 11. 2019

NITRA

Prezentácia výrobcov a dodávateľov
kvalitných potravín, nápojov
a ingrediencií.

Technológie a vybavenie
pre potravinársky priemysel,
gastronomické a ubytovacie
zariadenia.

Lokálne tradície a produkty
vysokiej kvality od slovenských
výrobcov.

NA VESELÚ NÔTU

Vtipy o zvieratkách

Hádajú sa tri sliepky - česká, slovenská a nemecká - ktorá z nich znesie viac vajec.

- Ja znesiem denne 5 vajec - chváli sa česká sliepka.

- Ja znesiem denne 10 vajec - chváli sa nemecká sliepka.

Slovenská vraví:

- Cha! Načo by som sa namáhala, keď sa dajú kúpiť v obchode!

x x x

Dva hady v púšti:

- Počuj, my sme jedovaté?

- A čo ja viem? Prečo?

- Lebo som si práve zahryzol do jazyka...

Mladý komár hovorí matke:

- Mami, chcem ísť dnes do opery. Pust' ma.

- V žiadnom prípade.

- Ale ja chcem! Ináč ujdem z domu!

- No dobre, ty nešťastník, len ťa prosím dávaj si strašný pozor pri potlesku!

x x x

Stonožka-samička a stonožka-samček si dohodnú rande v parku.

Stretnú sa, on ju pobožká a potom ju chytí za ruku, za ruku, za ruku, za ruku...

ŽIVNOSTENSKÉ NOVINY – vydáva Slovenská živnostenská komora
 Šéfredaktor: Mgr. Viktor Kubal (e-mail: kupal@mail.t-com.sk). Tel: 0903 252 577.
 Redakčná rada: Vladimír Mička (predseda redakčnej rady), Oldřich Holíš, Jaroslav Juriga, Ing. Róbert Schmidt. Grafické spracovanie: LV PROMO, s.r.o. Vydávanie povolilo Ministerstvo kultúry SR, EV 1073108. NEPREDAJNÉ! Redakcia si vyhradzuje právo upraviť príspevky a vykonať v textoch potrebné štylistické, jazykové, prípadne iné úpravy.

Adresár Slovenskej živnostenskej komory

Predseda SŽK:

Oldřich HOLÍŠ
 predseda@szk.sk

Sídlo SŽK:

Úrad komory
 Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina
 Administratívna pracovníčka: Ing. Silvia Pilková
 Tel.: 041/7645195 • e-mail: uradkomory@szk.sk

Kancelária Úradu komory v Košiciach
 Kukučínova 23, 040 01 Košice
 Tel.: 0907 910 781 • e-mail: bohacik@szk.sk
 Ervín Boháčik

Kancelária Úradu komory v Bratislave
 Sliačska 1/E, 821 02 Bratislava
 Tel.: 02/207 07 363 • e-mail: micka@szk.sk
 Vladimír Mička

Krajské zložky komory:

KZK Bratislava
 Sliačska 1/E, 831 02 Bratislava
 Vladimír Mička, predseda
 Kontaktná osoba: Eva Matulová
 Tel.: 02/207 07 363
 e-mail: micka@szk.sk, kzkbratislava@szk.sk

KZK Banská Bystrica
 Horná 13, 974 04 Banská Bystrica
 JUDr. Tomáš Suchý, predseda
 Tel.: 048/3219959 • e-mail: kzkbbystrica@szk.sk

KZK Trenčín
 Legionárska 5, 911 01 Trenčín
 Ing. Vladimír Filko, predseda
 Tel.: 0903 770 246 • e-mail: kzktrencin@szk.sk

KZK Košice
 Kukučínova 23, 040 01 Košice
 Ervín Boháčik, predseda
 Tel.: 0907 910 781 • e-mail: bohacik@szk.sk

KZK Prešov
 Duchnovičovo nám. 1, 080 01 Prešov
 Juraj Drál, predseda
 Kontaktná osoba: Ing. Vladimír Fedor
 Tel.: 0908 991 481 • e-mail: kzkpresov@szk.sk

KZK Trnava
 Hlavná 17, 917 01 Trnava
 Ing. Robert Schmidt, predseda
 Kontaktná osoba: Helena Schmidtová
 Tel.: 033/5512720 • e-mail: kzktrnava@szk.sk

KZK Žilina
 Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina
 Ing. Pavol Višňovský, PhD., predseda
 Tel.: 0918 696 580 • e-mail: kzkzilina@szk.sk

KZK Nitra
 Fraňa Mojtu 18 (budova Mediahaus), 949 01 Nitra
 Marek Štrba, predseda
 Tel.: 0949 816 505 • e-mail: kzknitra@szk.sk